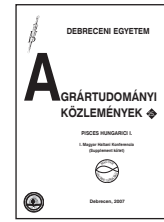

A BERETTYÓ ÉS MELLÉKVIZEI HALFAUNÁJÁNAK VÁLTOZÁSAI

THE CHANGES OF THE ICHTHIOFAUNA OF RIVER BERETTYÓ AND TRIBUTARIES

Wilhelm Sándor

Petőfi Sándor Elméleti Líceum, Székelyhíd, Románia. wilhelms@rdslink.ro

Kulcsszavak: gátak, tározó, mellékpatakok, halfauna, szennyeződés

Keywords: dams, artificial lake, affluents, fish fauna, pollution

ÖSSZEFOGLALÁS

2005 tavaszán és nyarán halfaunisztikai felméréseket végeztem a Berettyón Szilánynagyfalu és Szentjobb között, valamint a mellékvizeken.

A kapott eredményeket összehasonlítottam a Berettyón és részben a mellékvizeken előzetesen végzett kutatásokkal. A halfauna minőségi és mennyiségi visszaesését tapasztaltam annak ellenére, hogy a térségben a kőolaj-kitermelés – a terület legfontosabb szennyező forrása – ideiglenes lecsökkent.

Mivel Berettyószéplak térségében megkezdtek egy völgyzáró gát és mesterséges víztározó kialakítását, ami befolyással lesz a halállományra, egy utólagos felmérés – amelynek eredményeit összehasonlíthatjuk a jelenlegi adatokkal – lehetővé fogja tenni a létesítmény halállományt befolyásoló hatásának pontos felmérését.

SUMMARY

In the spring and summer of 2005 I made ichthyologic research on the Barcau river in the area of Nusfalau – Saniob, as well as on its affluents.

The results obtained were compared to those of the previous research performed on the Barcau river and partially on its affluents. We noticed a decrease of the fish lot both from the qualitative and the quantitative point of view, although the oil industry - the main source of pollution from this area – is in a temporary regress.

Given the fact that upstream Suplacu-de-Barcau there are construction works for a dam and an artificial lake which will influence the river fauna, the current research shall allow the repeat of the research and the comparison between the results, the identification of the effects of these works on the fish population from this area

BEVEZETÉS

A Berettyó völgyét sújtó, emberáldozatokat is követelő 1997-es nagy tavaszi árvízhez hasonló természeti csapások elkerülése érdekében a román vízügyi hatóságok egy mesterséges tározó építését határozták el a Berettyószéplak (Suplacu-de-Barcau) és Márkaszék (Marca) települések közti térségben.

A szakirodalomból jól ismert, hogy a hasonló létesítményeknek meghatározó szerepe van az érintett folyók halfaunájának alakulására (Lengyel, 1998). Az esetek többségében a gátak és a mögöttük kialakult mesterséges tározók káros hatással vannak a folyók természetes halfaunájára, megbontják a természetes egyensúlyt, csökkentik a biodiverzitást, növelik a tájidegen, behurcolt fajok részarányát az őshonos fajok kárára.

Ugyanakkor ismeretes, hogy a folyó középső szakaszát jelentősen károsítják a Berettyószéplak környékén végzett kőolaj-kitermelés és feldolgozás melléktermékei, amelyek óhatatlanul bejutnak a folyóba. A két károsító tényező együttes hatása minden valószínűség szerint hatványozottan fog érvényesülni a területen.

Kihasználva azt a lehetőséget, hogy a közelmúltban felmértük a Berettyó folyó (Harka és mtsai, 1998) és a Bisztra (Wilhelm, 2002) halállományát, valamint rendelkezésemre álltak egyes kisebb mellékvizek (Hosszúaszó, Szentmiklós-pataka, Vajda-félegyházi csatorna és a Kösmő-pataka eddig közöletlen adatai, elhatároztam, hogy megismétlem a felméréseket azon a szakaszon, amelyet a leginkább érint majd a kialakítandó tározó hatása. Az adatok alapján képet alkothatok a folyó és mellékvizei halfaunájának természetes változásáról, ugyanakkor ezek az adatok alapot nyújtanak egy későbbi, a tározó beüzemelése után elvégzendő vizsgálatához, amelyből egyértelműen kiderüljön a tározónak a halfaunát érintő hatása.

Érdekelt ugyanakkor a Berettyó és mellékvizei halállománya közti kapcsolat, s hogy van-e lehetőség arra, hogy a folyó halpopulációinak legalább egy része menedéket találjon, s fennmaradjon a mellékvizekben.

ANYAG ÉS MÓDSZER

Az anyaggyűjtéshez IUP-12-es típusú elektromos halászgépet használtam, a vizsgálatokat 2005. tavaszán és nyarán végeztem.

A Berettyón az 1998-as vizsgálati pontok közül a következőknél ismételt meg a halászatot:

- Szilágynagyfalunál (Nuşfalău) (1),
- Berettyószéplak (Suplacu-de-Barcău) felett a közúti hídnál (2),
- Berettyókohánynál (Cohani), a faluba vezető hídnál (3),
- Margittánál (Marghita) (4),
- Szentlázárnál (Sânlaşăr), a faluba vezető hídnál (5),
- Szentjobbnál (Sâniob), a közúti hídnál (6).

Egy új gyűjtőponton is vizsgáltam, Márkaszéknél (Marca) (7), amely közvetlenül a tervezett tározó felett található, s így a jövőbeni vizsgálatokhoz nyújt összehasonlító adatokat.

A folyó jobboldali mellékvizei közül a következőket vizsgáltam:

- Dizsér-patak, Újlúki (Iteu-Nou) alatt (8),
- Hosszú-aszó (Inot), Margitta felett (9),
- Hosszú-aszó, Margitta alatt (10),
- Eger-patak, a margittai közúti hídnál (11),
- Eger-patak, a margittai szennyvíztelep felett (12),
- Fancsika-patak, az apátkeresztúri (Crestur) közúti hídnál (13),
- Fancsika-patak, Fancsika (Făncica) falunál (14),
- Szentmiklós-pataka, Hegyközszentmiklósnál (Sânicolau-de-Munte) (15),
- Szentmiklós-pataka, Szentjobbnál (Sâniob) (16).

A baloldali mellékvizek gyűjtőpontjai:

- Detrehem-patak (Drighiu), Szilágynagyfalunál (17),
- Baromlaka-patak (Borumlaca, Berettyószéplaknál) (18),
- Szoldobágy-patak, Szoldobágnál (Săldăbagiu-de-Barcău) (19),
- Bisztra-patak (Bistra), Tótinál (Tăuteu) (20),
- Bisztra-patak, Rétimalomnál (Poiana) (21),
- Bisztra-patak, Bisztraterebesnél (Chiribiş) (22),
- Tria-patak, Poklosteleknél (Pocluşa-de-Barcău) (23),
- Gyepes-patak, (Ghepiş) Felsőtótfalunál (Păuleşti) (24),
- Gyepes-patak, Hagymádfalvánál (Spinuş) (25),
- Gyepes-patak, Sárszegnél (Sarsâg) (26),
- Almás-patak, Szarkónál (Sarcău) (27),
- Almás-patak, Csanálosnál (Cenaloş) (28)
- Danca (Vişteilor,) Szalárdnál (Sălard) (29)
- Kösmő (Fânaţele Mari), a Bihar (Biharea) községi közúti hídnál (30)
- Kösmő, a Tamási (Tămăşeiu) községi közúti hídnál (31),
- Kösmő, Tamási falu alatt (32) (*I. ábra*).

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy míg az 1998-as és 2002-es vizsgálatokat nyár közepén, illetve végén, alacsony vízállásnál végeztük, a 2005-ös vizsgálatokra tavasszal, illetve nyár elején került sor, egy rendkívül csapadékos időszakban, amikor gyakoriak voltak az áradások, és általános volt a magas vízállás.

EREDMÉNYEK

A Berettyón Szilágynagyfalunál 8 halfaj 78 egyedét gyűjtöttük be, közülük legnagyobb egyedszámmal a domolykó képviseltette magát, ugyancsak gyakori volt a törpecsík, kövicsík és fenékjáró küllő. Örvedetes, hogy bár kis egyedszámban, de a dombvidéki szakaszra jellemző őshonos fajok vannak jelen, s külön öröm a homoki küllő előkerülése, ami úgy nézett ki, hogy kipusztult a folyóból.

Márkaszéknél hasonló fajlistát találtunk, ugyancsak 8 faj 90 egyedét találtuk, de sokkal gyakoribb volt a sujtásos kűsz, és meglepően nagy egyedszámban jelentkezett a halványfoltú küllő.

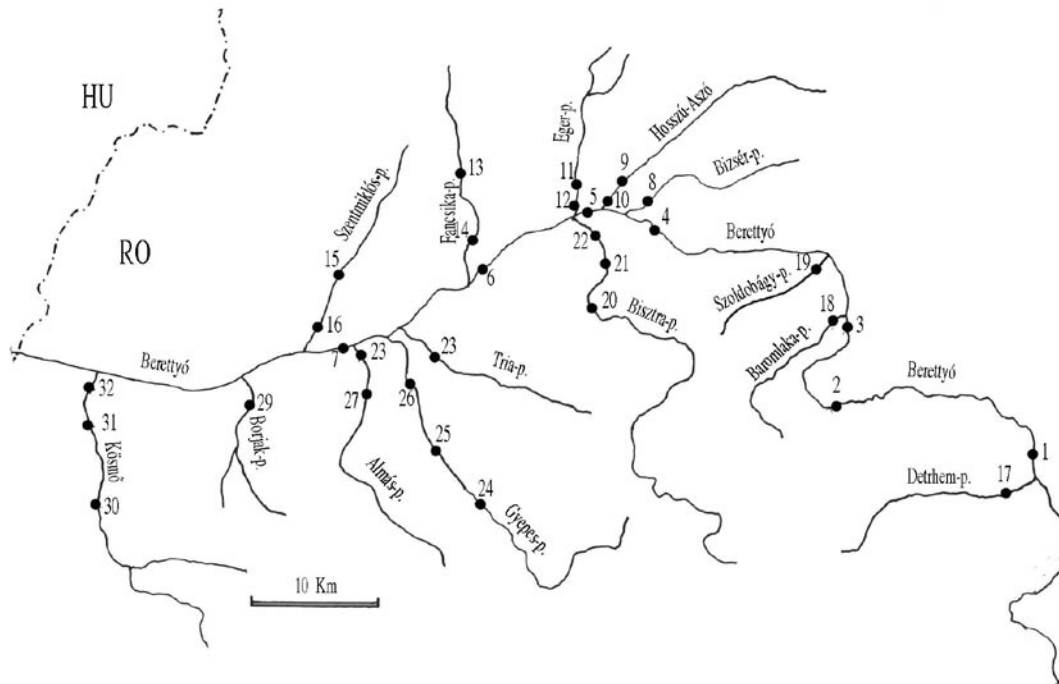
Berettyószéplaknál 6 faj 48 egyede közt a domolykó és a sujtásos kűsz dominált, de találtam egy nyúldomolykót és egy ezüstkárászt is. Feltűnő, hogy a küllőfajok közül csak a fenékjáró küllő egyetlen egyede került elő.

Berettyókohánynál, a széplaki kőolaj-szennyezés miatt a halfauna szegényes, 3 faj 17 egyede került elő, ezek közt a domolykó dominál, de jelen van a tájídegen razbóra is.

Margittánál erősen érvényesül a folyóba vezetett kommunális szennyvizek hatása, ezért a gyűjtött 5 halfaj 64 egyede közül egyértelműen a széles ökológiai spektrumú domolykó és ezüstkárász dominál.

Szentlázárnál találtuk a legnagyobb fajgazdagságot, 13 fajt, annak ellenére, hogy a meder a legkevésbé változatos, csatorna jellegű volt. Egyaránt előfordult itt a reofil sujtásos kűsz és márna, valamint a stagnofil bodorka, karikakeszeg, ökle és a csuka is. Valószínűleg a reofil fajokat az áradás sodorta le a felsőbb régióból.

Végül Szentjobbnál ugyancsak nagy fajgazdagságot találtunk (9 faj), s a fajoknak az előző ponton talált keveredését észleltük (1. táblázat).

1. ábra: Gyűjtőpontok a Berettyó medencéjében
Fig. 1: Collecting points in the Berettyó river basin

A jobboldali mellékvizek közül a máskor kiszáradó Dizsérben is találtam halakat, közülük a kövicsík előfordulása meglepő. A Hosszú-Aszó halállományát Margitta térségében erősen befolyásolják a beléje vezetett kommunális szennyvizek. Az Eger-patakban, annak ellenére, hogy nagyon kicsi vízfolyás, változatos halállományt találtam. Dominálnak az igénytelen fajok, mint a domolykó, fenékjáró küllő, vágócsík, s jelen vannak olyan allochton fajok, mint a razbóra, ezüstkárász és naphal, de találtam a kagylók jelenlétéhez kötődő szívárványos öklét, valamint kövicsíkot is. A Szentmiklós-patak halfaunája szegényes, a széles ökológiai spektrumú hazai fajok mellett több tájidegen fajjal. (2. táblázat).

A Berettyó mellékvizei közül a baloldaliak vannak nagyobb számban. Közülük a Detrethem gyors folyású, tiszta vizében 6 halfajt találtam, köztük sok sujtásos kűsz és kövicsíkot, de előkerült a homoki küllő több példány is Szegényes volt az 1997-es árvíz után csatornázott Baromlaka-patak halfaunája, csak domolykó és fenékjáró küllő nagyobb példányait találtam benne. A Szoldobágy-patakban egyaránt előfordult a reofil domolykó és kövicsík, valamint a stagnofil szívárványos ökle.

A Bisztra a Berettyó legjelentősebb mellékfolyói közé tartozik, a főfolyónál is nagyobb tengerszint feletti magasságban ered, ennek megfelelően halállományja is változatos. A vizsgált alsó szakaszán, ami a dombvidékre esik, olyan jellegzetes fajokat találtam, mint a sujtásos kűsz, márna, kövicsík és törpecsík, de feljött ide a síkvidéki halványfoltú küllő és szívárványos ökle is. Előfordulnak olyan tájidegen fajok is, mint a razbóra, ezüstkárász, sőt naphal is.

A Gyepes a másik jelentősebb mellékfolyó, minden gyűjtőponton megtaláltam benne a kövicsíkot, ám a sujtásos kűsz csak a torkolat közepében került elő, feljebb szélhajtó kűszet találtam. A tiszta vízben a kagylókhoz kötődő szívárványos ökle is végig jelen volt.

Meglehetően gazdag volt az Almás patak halfaunája, 8 fajt találtam a Nagyvárad-margittai út hídjánál kialakított fenékkűszőb alatt, Csanólos mellett, az épülő hídnál pedig 10 fajt sikerült gyűjtenem.

A Kösmőben talált fajok közül a Bihar község mellett talált kifejlett réticsíkok érdemelnek említést (3. táblázat).

1. táblázat:

A Berettyó folyó halfaunájának változásai

Sorszám	Halfajok (1) Gyűjtőpontok (2)	1		2		3		4		5		6		7	
		1998	2005	1998	2005	1998	2005	1998	2005	1998	2005	1998	2005	1998	2005
1	<i>Rutilus rutilus</i>											60	3	20	2
2	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>											1			
3	<i>Leuciscus leuciscus</i>						1							1	1
4	<i>Leuciscus cephalus</i>	60	48		36	60	24	1	14	10	45	30	9	15	3
5	<i>Leucaspis delineatus</i>					1									
6	<i>Alburnus alburnus</i>	20			2	7				3		30	3	120	5
7	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	35	2		25	250	18	1					7		10
8	<i>Abramis bjoerkna</i>											4	1		
9	<i>Chondrostoma nasus</i>	7	2			1						5			
10	<i>Barbus barbus</i>	2	2		8		3								
11	<i>Gobio gobio</i>	25	6		1	7	1		1	2	4	500	4	30	2
12	<i>Gobio albipinnatus</i>				14							2	2	20	3
13	<i>Gobio kessleri</i>		1		1										
14	<i>Pseudorasbora parva</i>							6	2	60		400	2	100	2
15	<i>Rhodeus sericeus</i>	1				2						10	1	60	2
16	<i>Carassius gibelio</i>	1				1	1			2	11			3	
17	<i>Barbatula barbatula</i>	6	7							3	3	40			
18	<i>Misgurnus fossilis</i>									1					
19	<i>Cobitis elongatoides</i>	2									1	6	1	20	
20	<i>Sabanejewia aurata</i>	10	10		1	30								1	
21	<i>Ameiurus melas</i>											60			
22	<i>Esox lucius</i>											2	1		
23	<i>Lepomis gibbosus</i>											2		2	
24	<i>Perca fluviatilis</i>											4	3	3	
25	<i>Gymnocephalus baloni</i>											1			

1. table: The changes of the fish fauna of the Berettyó river; (1) fish species, (2) collecting points

2. táblázat:

A Berettyó jobboldali mellékfolyóinak halfaunája

Sorszám	Halfajok (1) Gyűjtőpontok (2)	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	<i>Rutilus rutilus</i>		1				5	1		
2	<i>Leuciscus cephalus</i>	1	1		3	2				1
3	<i>Alburnus alburnus</i>			1			5		1	11
5	<i>Abramis bjoerkna</i>						3			
6	<i>Gobio gobio</i>		3		3	1	5		5	4
7	<i>Pseudorasbora parva</i>	1		1	12	5	12			2
8	<i>Rhodeus sericeus</i>					5	8			
9	<i>Carassius gibelio</i>	1			1	9	18	1	2	1
10	<i>Barbatula barbatula</i>	1			1					
11	<i>Cobitis elongatoides</i>				1	2				
12	<i>Lepomis gibbosus</i>		1			1	1			

Table 2: The fish fauna of the right tributaries of the Berettyó river; (1) fish species, (2) collecting points

3. táblázat:

A Berettyó baloldali mellékfolyóinak halfaunája

Sorszám	Halfajok (1) Gyűjtőpontok (2)	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
		1	<i>Rutilus rutilus</i>											3	1		
2	<i>Leuciscus cephalus</i>	67	13	18	23	16	24		10	6	17	3	1			3	
3	<i>Alburnus alburnus</i>				1				2	1	10	2	7				
4	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	11			24	5	1				4						
5	<i>Barbus barbus</i>					3	2										
6	<i>Abramis bjoerkna</i>												1				
7	<i>Gobio gobio</i>	6	7	12	3	1		3	3	2	10		4		3	8	
8	<i>Gobio albipinnatus</i>				5	1	3				3					1	1
9	<i>Gobio kessleri</i>	4															
10	<i>Pseudorasbora parva</i>					2	2					20	15		3	1	2
11	<i>Rhodeus sericeus</i>	1		2			2		1	5	3	1	1		6	3	
12	<i>Carassius gibelio</i>					2						8	1				1
13	<i>Barbatula barbatula</i>	19		25	1				17	12	3						
14	<i>Misgurnus fossilis</i>														3		
15	<i>Cobitis elongatoides</i>											2	1		2	1	
16	<i>Sabanejewia aurata</i>						3										
17	<i>Lepomis gibbosus</i>					1						1	1				

Table 3: The fish fauna of the left tributaries of the Berettyó river; (1) fish species, (2) collecting points

4. táblázat:

A mellékvizek halfaunájának változása

Sorszám	Halfajok (1) Gyűjtőpontok (2)	9		15		16		20		21		22		31	
		2002	2005	2002	2005	2002	2005	2002	2005	2002	2005	2002	2005	2002	2005
1	<i>Rutilus rutilus</i>		1									2		19	
2	<i>Leuciscus leuciscus</i>									1		5			
3	<i>Leuciscus cephalus</i>	9	1			1	1	10	23	30	16	50	24	1	
4	<i>Alburnoides bipunctatus</i>							1	24	50	5	60	1		
5	<i>Alburnus alburnus</i>				1			11		1	15		12		75
6	<i>Chondrostoma nasus</i>									1					
7	<i>Barbus barbus</i>									1	3	2	1		
8	<i>Gobio gobio</i>	1	3	14	5	5	4	3	3	5	1	12		7	
9	<i>Gobio kessleri</i>									3					
10	<i>Gobio albipinnatus</i>								5		1		3	1	1
11	<i>Pseudorasbora parva</i>	2		1			2			2	2		2	13	2
12	<i>Rhodeus sericeus</i>					1						6	2	23	
13	<i>Carassius gibelio</i>	2			2	1	1			1	2			23	1
14	<i>Barbatula barbatula</i>								1						
15	<i>Sabanejewia aurata</i>									1		15	3		
16	<i>Cobitis elongatoides</i>			8		5								19	
17	<i>Lepomis gibbosus</i>		1	1							1			1	
18	<i>Perca fluviatilis</i>									1					

Table 4: Changes in the fish fauna of the tributaries of the Berettyó river; (1) fish species, (2) collecting points

MEGBESZÉLÉS

Ha összehasonlítjuk a Berettyó középső szakaszán 1998-ban végzett vizsgálatok eredményeit a jelenlegiekkel, mind minőségi, mind mennyiségi szempontból jelentős visszaesés figyelhető meg.

Szilágynagyfalunál 11 faj helyett csak 8-at találtam, nem volt küsz, ökle, vágócsík és ezüstkárász, találtam viszont a homoki küllő egyetlen példányát. Csökkenést tapasztaltam az egyes fajok egyedszámában is, ez különösen a sujtásos küsznél és a fenékjáró küllőnél volt számottevő.

Berettyószéplaknál 9-ről 6-ra csökkent a fajszám, nem találtam kurta baingót (ami nem meglepő), küsz, paducot, öklét és az előző vizsgálat idején még tömeges előfordulását törpecsíkot, találtam viszont nyúldomolykót és márnát. Az egyedszám látványosan csökkent a domolykónál és a sujtásos küsznél. A változások okait elemezve, bizonyára közrejátszott ebben a gátépítés megkezdése, valamint az illegális homok- és kavics-kitermelés elterjedése.

Berettyókohánynál a fajszám nem változott, de sujtásos küsz helyett razbórát gyűjtöttem. Jelentősen megnőtt a domolykó egyedszáma, ami a kőolaj-kitermelés és feldolgozás időszakos leállásával függhet össze.

Margitta térségében a kommunális szennyvizek nagy része tisztítatlanul kerül a folyóba, így a Berettyó rendkívül szennyezett. Nem találtam küsz, réticsíkot (aminek jelenléte azelőtt is kivételes volt), de nem került elő az utolsó alkalommal nagy számban fogott razbóra sem. Jelentősen megnőtt viszont a domolykó, valamint az ezüstkárász egyedszáma.

Szentlázárnál is csökkent fajok száma, 17-ről 13-ra. Nem került elő vörösszárnyú keszeg, paduc, kövicsík, széles durbins és naphal, valamint az azelőtt is csak a kiöntésekben talált fekete törpeharcsa. Előkerült viszont a sujtásos küsz több egyede, amelyeket valószínűleg az áradás sodort le ideáig. Az egyedszám számottevő csökkenését észleltem szinte valamennyi halfajnál. Különösen szembeötlő ez a bodorkánál, domolykónál, küsznél, fenékjáró küllőnél, razbóránál és öklénél.

Szentjobbnál is észleltem a fajok számának csökkenését, 13-ról 9-re. Nem került elő az ezüstkárász, vágó- és törpecsík, naphal és sügér. Itt is előkerült viszont a sujtásos küsz életerős állománya, amit vagy az áradás sodort le, vagy pedig a kőolaj-szennyezés mérséklődése miatt hódított újra teret. A legtöbb fajnál itt is jelentős állománycsökkenést tapasztaltam, ami különösen a bodorkánál, küsznél, fenékjáró- és halványfoltú küllőnél, razbóránál és öklénél volt szembetűnő (1. táblázat).

A mellékvizek faunaváltozását kevés gyűjtőponton vizsgálhattam, kevés egyedet gyűjtöttem, ami megnehezíti a következtetések levonását, de azért a minőségi és mennyiségi változások itt is megfigyelhetők.

A Hosszú-Aszón Margittánál a főfolyóhoz hasonlóan jelentős a kommunális szennyvizek károsító hatása. Alacsony a fajok és egyedek száma egyaránt. Razbóra és ezüstkárász helyett bodorkát és naphalat gyűjtöttem, kis egyedszámokban.

A Szentmiklós-patakban a szentmiklósi gát alatt is kevés faj volt, a nemrég megtalált fajok közül nem fogtam razbórát, vágócsíkot és naphalat, találtam viszont küsz és ezüstkárászt. Szentjobbnál sem volt vágócsík, de volt razbóra, és a küsznek egy jelentős állománya.

A Bisztra patak alsó szakaszán az újabb vizsgálatok során nem találtunk nyúldomolykót, sem homoki küllőt, azt a két dombvidéki fajt, amelyiknek fennmaradása a leginkább veszélyeztetett a Berettyó medencéjében. Tótinál nőtt a domolykó és sujtásos küsz állománya, lejjebb csökkent, de még így is életképes populációkat találtam. Nem találtam paducot, csökkent a fenékjáró küllő állománya, nőtt viszont a felfelé terjeszkedő halványfoltú küllőé.

A Kösmön tapasztaltam a legnagyobb változást, viszont ott a 2002-es vizsgálat idején sok hal torlódott össze egy mélyedésben az akkori alacsony vízállás miatt, így ez nem mérvadó (4. táblázat).

Ami a Berettyó és mellékvizei közötti kapcsolatot illeti, amelyeknek szerepe lehetne a hidrológiai változások miatt veszélybe sodort fajok megmentésében, a Dtrehembben jelentős sujtásos küsz és homoki küllő állományt találtam az érintett dombvidéki fajok közül, ezek tehát itt menedéket találhatnak.

A legjelentősebb szerep ebből a szempontból a Bisztrának juthat. A veszélyeztetett fajok közül a nyúldomolykó jelen volt itt, amikor a Berettyóban csak egyetlen példányát találtuk. Utolsó vizsgálatunk során viszont a Berettyóban találtuk kisebb állományát, nem került viszont elő a Bisztrából, ám ez egy lehetséges menedék maradhat.

A sujtásos küsz hiányzott Berettyószéplak alatt, de a Bisztrában életerős populációja volt, s van napjainkban is, amikor a faj újra megjelent a Margitta alatti szakaszon. A természetes repopuláció történhetett a Bisztrából, de ugyanígy a felső Berettyó-szakasznál is, a kőolaj-szennyezés csökkenésével. Hasonló a helyzet a paducnál, bár ennek jóval kisebb populációi vannak, így sokkal inkább veszélyeztetett faj.

A márná állomány jelen van a Berettyó felső részén, s a Bisztrában egyaránt, a Szentlázárnál fogott ivadék mindkét helyről származhat.

A homoki küllő nem volt jelen a Berettyó Széplak feletti szakaszán, jelen volt viszont a Bisztrában, most megfordult a helyzet, ám a tározó megépítésével a Bisztra elszigetelődik a felső szakasztól. A Bisztra nyújthat menedéket a törpecsík állománynak is.

A Gyepes-patak a dombvidéki szakasz kövicsík állományának nyújthat menedéket.

KÖVETKEZTETÉSEK

A felmérések azt igazolják, hogy a Berettyó medencéjének halfaunája a jelen, mondhatni természetes körülmények között is romlik, mind minőségi, mind mennyiségi szempontból. Valamelyes javulást eredményezett a Berettyószéplak környéki kőolaj-kitermelés és feldolgozás átmeneti visszaesése, valamint a 2005-ös esős időszak, de a dombvidéki fajok többsége így is a kipusztulás szélére sodródott.

Félő, hogy a berettyószéplaki víztározó feltöltése, ami elzárja egymástól az eddig legalább részben, főleg magasabb vízállásos időszakokban érintkező populációkat, beteljesíti az említett fajok kipusztulásának folyamatát.

Az itt közzétett megfigyelések adatokat szolgáltatnak egy esetleges későbbi vizsgálathoz, ami a gát konkrét hatását lesz hivatott eldönteni.

IRODALOM

- Bănărescu, P. (1964): Pisces, Osteichthyes /in/ Fauna Republicii Populare Române, vol. XIII. Ed. Acad. R.P.R., București.
- Bănărescu, P. (1980/81): Ihtiofauna bazinului Crișurilor în cadrul general al ihtiofaunei bazinului dunărean. Nymphaea, Oradea. VIII-IX. 475-481.
- Harka Á.- Györe K.- Sallai Z.- Wilhelm S. (1998): A Berettyó halfaunája a forrástól a torkolatig. Halászat, 91. 2. 68-74.
- Ujvári, I. (1972): Geografia apelor României. Ed. Științifică, București.
- Wilhelm S. (2000): Halak a természet háztartásában. Édesvízi halaink biológiája. Kriterion, Kolozsvár.
- Wilhelm S. (2002): A Bisztra-patak halfaunája, különös tekintettel a Berettyó folyó halfaunájával való kapcsolatára. Múzeumi Füzetek, Kolozsvár. 11.73-78.